

JACOB KE HARAN – EDIOMI KE MIZPAH

Genesis 29:1-20; 30:25-34; 31:1-24, 36-55

QYQHỌ UKPEP-ŃKPỌ 24 – Eke Mkpawara

IKỌ IBUOT: “Enye eyenam mbon nsukidem esaña ke erinen; onyũ eteme mbon nsukidem usuũ esiemọ” Psalm 25:9).

Jacob Osim Haran

Ke enye ama okosobo ye Abasi ke Bethel, Jacob ama aka iso ke isañ esie. Enye ama asaña ediwak itiat ke desert ebe, ndusuk isoboke ye baba owo kiet; edi usen kiet enye ama okut obube mmọñ emi otu erọñ ita ekekande ekuk. Enye ada emi ọfiok ete ke imọ imekpere ebiet emi idisobode ye mme owo.

Mme obube mmọñ ekedi ata akpan ńkpọ ke nsat-isọn idut edem-usiaha-utin oro. Owo, mme unam ikemeke ndidu uwem ke mmọñ miduhe; mbuñwum ikemeke ndikọri, isọñ oro ekpededi eti. Ke ini eset, ekedi ata ọkpọsọñ ńkpọ nditibi obube mbe ke itiat tutu osim mmọñ, ndien sia mmọ ekenyenede nditibi obube ọtuñọ man esio mmọñ, mme obube mmọñ ekedi nsọñ-urua ńkpọ. Ekesida mmọ nte idiọñọ adaña isọñ (Genesis 25:11; Joshua 18:15) ekenyũ ebat oro nte akpan edidiọñ ke ini ekenode nditọ Israel mme obube mmọñ emi mmọ miketibike eda enyene ke mmọ ekesimde Isọñ eñwọñọ (Deuteronomy 6:11). Ndusuk ini utok ama esidu abaña unen ndinyene mme obube mmọñ.

Ke ukperedem ini uwem Jacob, enye ama otibi obube mmọñ ńko emi ekekotde edian enyiñ esie. Ekedi ke mben obube mmọñ oro ke Jesus eketie eneme nneme ye eyen añwan Samaria ke ediwak isua ema ekebe. Obube mmọñ oro ododu tutu ke emi, ndien etiñ enọ nnyin ete ke ubom esie añwaña ke ńkpọ nte ikpat usukkiet, onyũ otuñọ ikpat 105.

Edisobo Jacob Ye Rachel

Ke ini Jacob ama okosim obube mmọñ oro, enye obup mme ekpemerọñ emi ekedude do mme mmọ ediọñọ Laban, Eyen-Eka-Eka esie. Mmọ ema ebọrọ enye ete ke imọdiọñọ, ndien ke Rachel, eyen esie añwan ke edi ke obube mmọñ ye mme erọñ ete esie. Ke ini enye edide, Jacob ama añwam enye ndikpat itiat emi ọkọkubode ke inua obube man akpan ndek, mme owo, ye unam ndiduọ nduk ke esit. Ke Jacob ama ọkọnọ mme erọñ mmoñ ama enye ayarade idem ọnọ Rachel, ndien Rachel efehe eketiñ ọnọ ete esie ete ke eyen eyen-eka esie omoto ke anyan idut edi ke ọtọ mmọ. Osuk etie nte Laban ikekwe Rebekah, eyen eka esie añwan aba tọñọ ke usen oro enye eketienede eyen ufok Abraham awat ọkpọñ mmọ man akakabare edi ńwan Isaac, ndien esit ama enem enye ndikut eyen eyen-eka esie, nnyũ mbup mbaña nsọñ idem esie.

Utom Ima

Ke Jacob ama okoduñ ye Laban ọfiọñ kiet onyũ anam utom ọnọ enye, ema enọ enye utip utom esie. Jacob okoyom ndida Rachel ke ńwan, ke ntre enye etiñ ọnọ Laban ete ke imọ iyenam utom isua itiaba ke ibuot esie. Ikọ Abasi etiñ abaña isua itiaba oro ete “enye onyũ ese mmọ ke ekpri ini, koro amade enye.”

Idighe ọkpọsọñ ńkpọ inọ nnyin ndinam ńkpọ nnọ mmọ emi nnyin imade. Ima eke nnyin imade Abasi okpokpon akan adaña didie, nnyin ikponyũ isin ifik adaña didie ndinam utom Esie. Ekese ini nnyin imokut mme owo edọhọde ete ke mme imọ imama Abasi ke ofuri esit, edi mmọ ewak ndinọ mfaña ke ini enode mmọ ńkpọ ndinam nnọ Enye. Jesus ama etiñ ye mmọ oro ekedọhọde ete imama Enye ete: “Nsinam mbufo ekotde Mi ete, Ọbọñ, Ọbọñ, ndien inamke se ndọhọde?” (Luke 6:46). Nnyin imekeme ndiwut ima eke nnyin imade Jesus ke ndiyak ofuri esit nnyin nsin ke utom Esie, ndien imekeme ndikut ke Ikọ Abasi se utom oro edide. “Adaña nte mbufo ekenamde ńkpọ emi enọ kiet ke otu nditọ-ete Mi, kpa ata ńkpri emi, mbufo ekenam enọ Mi” (Matthew 25:40).

Mme Ukut Jacob

Okposuk edi nte edidu Jacob ke Haran ekenemde ke eritọñọ, ikedighe ntre ke ofuri ini. Laban ikanamke mme eñwọñọ esie, enye ama onyũ abiaña Jacob ekese ini ke ndikpuhọre utip utom esie utim ikoduop. Jacob ama anam utom ọkpọsọñ man enem ete añwan esie esit, ekpeme mme ufene esie ke wilderness. Enye ama okop ufiop ye nsat-itọñ ke uwemeyo, onyũ awak ndikop tuep ke okoneyo, inyũ ikemeke ndide idap. Edieke ndiọi unam edide ke okoneyo enyũ ewotde erọñ mme ebọt, Jacob abat oro ke ntak-urua ọnọ idem esie.

Edieke Laban odiomide ye Jacob abaña mme ufene emi edidide udeme Jacob (emi ke ediwak idaha ekesidide andikpri ńkan), Abasi eyediọñ Jacob, ndien udeme esie eyekabare edi andikpon ńkan. Laban eyenyũ ọkpuhọre

ediomi esie man akabare ada udeme emi okponde akan ọnọ idemesie; ndien Abasi eyetọnọ ntaq ọdiọn Jacob man enye osuk edi andikan.

Ke isua edip, Jacob ama anam utom ọnọ Laban, oro edi, akpa ke ibuot iban esie iba, ndien edinam ke ibuot ufene. Sia Abasi ekekpemede enye, enye ama enyene nditọ iren duopekiet ye akwa otu ufene emi ekedide esie, ndien enye ama ebire ndinyọn nka obio esiemọ. Laban ikoyomke enye ọnyọn, koro Laban ama ọfiọk ete ke Abasi ọdiọn imọ oto ke Jacob, enye ama onyuu enyene ediwak inyene oto ke utom Jacob.

Enyin Ukpeme Abasi

Jacob ama okut ukut oto ke abiaña Laban, emi ama onyuu ekpẹ enye nte eketiede Esau ke idem ke ini ọduokde itie akpan esie ye edidiọn oto ke nkari Jacob. Abasi ama ọfiọk ete ke Jacob ọbọ ufen nte ekemde, ke ntre Enye ama afiak ayarade Idem ọnọ enye ke ndap onyuu ọdọhọ enye ọnyọn etiene oruk esie. Abasi eketiñ ete ke Imọ ikosuk isese kpukpru ini, ke ima inyuu ikut mme nkpo emi Laban akanamde. Ndusuk ini nnyin imekeme ndibe ke idomo eke etiede nte Abasi omokpon nnyin, edi Enye ọnwọnọ ete ke Imọ idikponke, idiñyuu isinke ikot Esie. Enye ke ekpeme nditọ Esie, ndien ke ini enye okutde ete ke edomo nnyin nte ekemde, Enye asiak usuñ ubọhọ, onyuu ọnọ nnyin utip ke ndisọnọ nda nnam akpanikọ.

Abasi ọkọdọhọ Jacob ete “Ami ndi Abasi Bethel.” Oro ekedi akpan nkpo, koro ekedi ke Bethel ke Abasi ọkọnwọnọ ndida Jacob mfiak ke ufok ete esie. Jacob ama anam akaña do, ama onyuu anam akaña esie ke ediwak isua, ndien ke emi Abasi ebeñe idem ndiñwam enye ọnyọn ufok.

Jacob ama etiñ ọnọ iban esie se Abasi ọkọdọhọde enye, mmọ enyuu enyime ete ke enye odot ndinyene kpukpru se enye ọkọbode, ndien edieke Abasi oyomde mmọ ekpon Haran, mmọ edu ke mbeñidem.

Laban ama esin ndikere mbaña uñyọn Jacob; edi usen kiet, nte enye akade ndifat eroñ idet, Jacob ama atañ kpukpru se ikenyenede enye onyuu ọtọnọ anyan usuñ isañ ndinyọn ufok. Ke ini etiñde enọ Laban ke usen ita ema ekebe, enye ayat esit eti-eti onyuu ada ndusuk ikot esie ọtọnọ ndibine Jacob. Mmọ ema ewat usen itiba mbemiso edisim ikot Jacob, enye ama onyuu oyom usuñ nte okposiode Jacob usiene idiok. Edi Abasi ama ekpeme eyen Esie. Enye ama ọtọt Laban ke ndap ete yak enye otim ekpeme se etiñde ye Jacob. Laban ama eteñe Abasi ke ndikpañ utọn nnyuu nnam item emi. Ke ini enye okosobode ye ukot esie, enye ama afara ke idem onyuu etiñ ikọ nte owo eti ibuot.

Ediomi Laban Ye Jacob

Jacob ikenemke esit ke Laban ndibine enye nte nkpo emi enye edide inọ. Ama onyuu anam añaña ete ke imọ ikada ọkposọn utom ndikọ kpukpru se ikadade, ke ikonyuu ida usuñ akpanikọ ikọ mmọ etiene nte Laban ekebierede. Ke akpatre, Laban ama onyime ndisana kpukpru nkpo emi enye ekekerede ete edi eke imọ nyak, ndien enye anam ediomi ye Jacob onyuu okot Abasi nte ntiense. Emi ekedi akpa ifet emi Laban akadade Abasi esin ke ediomi emi enye ekesinamde ye Jacob, emi okonyuu edi akpa ediomi emi ọkposọnọde ada. Edieke nnyin iyomde item Abasi ke mme mbubehe nnyin, inyuu itienede nda usuñ Esie, nnyin imekeme ndidori enyin nte ke iyeforo. Ediwak ini emi nnyin ibọnde akam, nnyin isitimke ibeñe ite yak se nnyin iyomde edi uduak Abasi, edi iyom Abasi ọsọnọ mme udọn nnyin. “Mbufo ekpeme, ndien, ikọ ediomi emi, enyuu enam mmọ, man ekut unen ke kpukpru se mbufo edinamde” (Deuteronomy 29:9).

Oto ke nkpo-ntibe emi nnyin inyene ediye akam emi ndima ufan esiwakde nditiñ ke ini mmọ ekponde kiet eken. “Jehovah osuk ekpeme ke ufot mi ye afo, ke adañemi kiet mikwe aba kiet.” Ekot enye “Mizpah,” ebiet emi ekenamde ediomi oro.

Ekedi ido ke ini oro ndisọnọ ediomi ke ndinam usoro. Jacob ama ọfọp uwa onyuu okot nditọ ete esie udia. Ndien ke usen-ubok Laban ọkọm nditọ esie onyuu ọnyọn.

MME MBUME

1. Nso oruk iman ke Jacob ekedi ye Laban?
2. Jacob akanam nkpo ọnọ Laban ebighi didie?
3. Nte edidiọn Abasi okosuk ododu ye Jacob?
4. Ikafañ ke Laban ọkọkpuhore utip Jacob?
5. Ke Genesis 31:13 Abasi eti akaña Jacob. Nte afo emekere ete ke Abasi ọfiok abaña mme akaña nnyin?